

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: Udrag fra Holberg og hans Scene

Citation: Brandes, Edvard: "Holberg og hans Scene", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 240. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324074010656/facsimile.pdf (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

at fremstille det Ungt-Naive og Godmodigt-Glade, der var den Andens egentlige Felt. Hultmann var vistnok selv en fornøjet Svend, der morede sig herligt, da han i de første Aar gik over Brædderne; senere hen tog Livet haardt nok paa ham, og han blev en hel Melankoliker.

Fra sin Debut var han Teatrets første Vaudevilleelsker. Men dette fik ikke stor Betydning den Gang, hvor man endnu misbrugte et Geni som Michael Wiehe i *Abekattens* og *En Søndag paa Amagers* Elskerroller. Fru Heiberg vilde meget naturligt, ikke undvære en Kraft som Wiehes til at give de sentimentale Smaastykker Glans, og man kan alene heraf skønne, hvor vanskeligt Hultmann havde for at trænge igennem eller rettere for at vinde Plads i det fulde Sollys. Dertil kom, at en Kunst saa stor som Wiehes, et saa rigt Temperament som Fru Heibergs maatte beslaglægge Hovedinteressen hos Publikum. Og da Hultmann naaede op i Trediverne, oprandt den store Høedt-Heibergske Strid, der fyldte Tiden fra 1850 til 60, og hvori Hultmann ingen Del tog. Han holdt sig nærmest til den Heibergske Side, blev ved Statsscenen, da Høedt og Wiehe drog til Hofteatret, og udførte nøjagtigt sin Tjeneste. Han overtog endog enkelte Wiehe'ske Roller, uden synderligt Held: den stærke Romantik, den dybe Lidenskabelighed laa ikke for den pyntelige og varsomme Mand. Alligevel var han ingenlunde

konservativ i sin Kunst, hverken svulstig eller sentimental, maaske noget akademisk, men af en fuldkommen Naturlighed. Rollerne kunde være affekterede; der var dog aldrig Spor af Skaberi over Hultmann.

Hans Glansperiode, hans Myndighedstid falder egentlig først efter Fru Heibergs Bortgang, efter Michael Wiehes Død. Han var da en Mand paa nogle og Fyrrer, som bevarede et fuldkomment ungdommeligt Udseende paa Scenen. Han udførte de Hostrup'ske, Heiberg'ske, Hertz'ske Elskerroller med en fin og indtagende Kunst. De Hostrupske Studenter vil man næppe nogensinde se fremstillede paa denne Vis: den nuværende Klint mangler Hultmanns Natur og Gratie. Hr. Axel Madsen fremviser Klint, han *er* ikke den glade og kønne Student. Ligesedan var Hultmann helt udmærket i Holbergske Leanderroller, paa én Gang fornem og ung, tilpas følelsesfuld og dog gammeldags i Tonen. Hans udprægede Nøjagtighed — den skrev sig vel ogsaa fra, at hans Talent fattedes Improvisation — støbte den Holbergske Replik i en fast Form, der skabte Stil. Han tillod sig ikke at flytte et Komma, men han ansaa det for sin Pligt at nedlægge i hvert Ord alt, hvad han ævnede.

Han fik saaledes en anden Ungdom. Han, der saalænge stod i anden Række, kom pludseligt i første. Man gik nu i Teatret for at se Hult-